

Boeken van Yu Hua

Leven!
De bloedverkoper

YU HUA
BROERS

Uit het Chinees vertaald door
Jan De Meyer

DE GEUS

Deze uitgave is mede tot stand gekomen dankzij een bijdrage van
CHINA BOOK INTERNATIONAL

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds

Oorspronkelijke titel *Xiongdi*, verschenen bij Zuoja chubanshe, Beijing 2008
(derde druk 2009)

Published by arrangement with Pantheon Books, an imprint of The Knopf Doubleday
Group, a division of Random House, Inc.

Eerste publicatie © Shanghai Wenyi chubanshe 2005/2006

Nederlandse vertaling © Jan De Meyer en De Geus BV, Breda 2012

Omslagontwerp Studio Ron van Roon

Omslagillustratie 'Totempaal' (detail) © Yue Minjun

ISBN 978 90 445 1560 2

NUR 302

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door
middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van De Geus BV, Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland.
Telefoon: 076 522 8151. Internet: www.degeus.nl.

Wilt u het gratis magazine *Geuzennieuws* met informatie over onze nieuwe uitgaven
ontvangen, ga dan naar www.degeus.nl en meld u aan.

Broers

Vijf doven, vier blinden, drie idioten, twee kreupelen en Yu Hua

Vertaler Jan De Meyer over *Broers*

Zittend op zijn in de wijde omtrek beroemde vergulde nachstoel probeert Kaalkop Li, de rijkste man van Liuzhen, een stadje in de buurt van Shanghai, zich voor te stellen hoe de aarde eruit zal zien vanuit het Russische ruimteveer dat hem voor een slordige twintig miljoen Amerikaanse dollar meeneemt voor een reisje. Onmiddellijk daarna maken we een sprong van drie decennia terug in de tijd en zijn we getuige van hoe de dan nog straatarme Kaalkop Li als veertienjarige op heterdaad wordt betrapt terwijl hij in een latrine, omringd door wriemelende maden, naar blote vrouwenkonten gluurt. Met deze groteske beelden opent de monumentale roman *Broers* van Yu Hua.

Yu Hua, in Nederland en Vlaanderen vooral bekend vanwege zijn vertaalde romans *Leven!* en *De bloedverkoper*, groeide op tijdens de Culturele Revolutie en leek voorbestemd voor een leven als tandarts. Na vijf jaar had hij echter zijn buik vol van de aangetaste gebitten ('het lelijkste landschap van de wereld') en begon hij te schrijven. Aanvankelijk werd hij tot de Chinese literaire avant-garde gerekend, maar hij groeide uit tot een van China's meest gelezen romanschrijvers.

Broers werd oorspronkelijk in twee delen gepubliceerd (respectievelijk in 2005 en 2006) en maakte meteen furore. In China werden reeds voor eind 2006 ruim een miljoen legale exemplaren van het boek verkocht – een opmerkelijk cijfer in een land waar de illegale verkoop van piratendrukken big business is. *Broers* vertelt het verhaal van de stiefbroers Kaalkop Li en Song Gang, en van veertig jaar Chinese geschiedenis. De roman begint aan de vooravond van de Culturele Revolutie (1966-1969, nasleep tot 1976), een van de gewelddadigste periodes uit het recente Chinese verleden, en eindigt in een heden dat wordt gekenmerkt door een ongebreideld kapitalisme en het platste materialisme.

De bocht die China in vier decennia heeft beschreven, lijkt gigantisch. Een Europeaan die de veranderingen mee zou willen maken die de Chinezen de afgelopen veertig jaar te verwerken hebben gekregen, had vierhonderd jaar geleden geboren moeten worden en zou nu nog steeds moeten leven, stelt Yu Hua zelf in zijn nawoord bij *Broers*. Toch suggereert *Broers* op indrukwekkende wijze dat sommige dingen helemaal niet veranderd zijn. De Culturele Revolutie was een tijdperk gekenmerkt door terreur. Die terreur was er een van blind politiek fanatisme, van onvoorstelbaar en onvoorspelbaar fysiek en moreel geweld. Maar ook China's meest recente pogingen om een nieuw kapitalistisch ethos te koppelen aan de oude marxistische retoriek zijn niet van terreur gespeend. De terreur van het nieuwe China is er een van een allesverslindende geldzucht, gekoppeld aan een tomeloze hypocrisie, want het China van vandaag wil nu eenmaal wereldwijd erkend worden als een respectabele, maagdelijke (ik kies het woord welbewust) partner.

Zoals de terreur alomtegenwoordig is in de recente Chinese geschiedenis, zo is hij ook aanwezig in *Broers*. Het bijna orgiastische geweld van de Culturele Revolutie wordt er uitvoerig en gedetailleerd beschreven. Song Fanping – de vader van Song Gang – is een van de eerste slachtoffers van de Culturele Revolutie in het stadje Liuzhen. Hij verenigt in zijn persoon heel wat traditionele waarden, zoals moed, eerlijkheid en betrouwbaarheid. Hij helpt waar hij kan, hij is groot en sterk, en hij is in staat om oprecht lief te hebben. Helaas is een van zijn voorouders eigenaar geweest van een lapje grond, en wordt Song Fanping gebrandmerkt als 'landheer' en opgesloten. Het is het begin van het einde voor de heldhaftige Song Fanping, die na alle vernederingen en folteringen herleid zal zijn tot een hoopje bloederig vlees. Maar omdat de revolutie een allesverslindend monster is, zijn ook zij die Song Fanping hebben doodgemarteld nergens veilig. Ook van een van Song Fanpings bewakers wordt ontdekt dat hij een contrarevolutionair verleden heeft, ook hij wordt opgesloten en gemarteld. Zijn folteringen in de gevangenis en zijn uiteindelijke zelfmoord (hij timmert met behulp van een baksteen een lange spijker door zijn schedeldak) worden pagina's lang gedetailleerd, bijna tot op het misselijkmakende af, beschreven. Maar Yu Hua schrijft op een afstandelijke, bijna badinerende toon, een toon die je wel vaker aantreft in schelmenromans. Die ogenschijnlijke luchtigheid

maakt de ellende op de een of andere manier toch draaglijk en leesbaar.

Bovendien doorspekt Yu Hua zelfs de gruwelijkste tafereelen met humor. De humor in *Broers* is een veelgelaagde aangelegenheid. Er is de situatieu-
mor, die ontstaat wanneer Kaalkop Li en Song Gang als kinderen moeten
leren omgaan met dat nieuwe, vreemde fenomeen van de Culturele Revo-
lutie, waarvan ze aanvankelijk noch het mechanisme, noch het ingrijpende
karakter bevatten. Heel wat humor in *Broers* situeert zich onder de gordel.
Met een bijna pervers plezier presenteert Yu Hua ons zijn personages in
situaties waarin niemand graag terechtkomt, maar die wel komisch wer-
ken. Talrijke pagina's worden gewijd aan de gevolgen van het bekluren van
vrouwenkonten in openbare toiletten, waar de afstand tussen het hoofd
van de gluurder en de beerput bijzonder gering is. Kaalkop Li, een jongen
die een meer dan normale honger heeft naar seks en regelmatig de liefde
bedrijft met telefoonpalen, wordt er betrapt en krijgt er een kwalijke re-
putatie, die hem zijn hele leven zal blijven achtervolgen. Erger vergaat het
Kaalkop Li's vader, want hij verdrinkt zowaar in de beerput na een mis-
lukte gluurpoging. In de nasleep van Kaalkop Li's vrouwenkontenbegluur-
incident toont de tiener overigens al iets van het zakelijke talent dat hem in
het tweede deel van *Broers* steenrijk zal maken. Kaalkop Li is er namelijk in
geslaagd de kont te zien te krijgen van Lin Hong, het mooiste meisje van
de stad. Niemand anders heeft Lin Hongs kont ooit gezien, en Kaalkop
Li wordt dan ook belaagd door een deel van de mannelijke bevolking van
Liuzhen, dat weleens van iets anders wil dromen dan van de kont van hun
eigen vrouw. Aan die mannen verkoopt Kaalkop Li het geheim van Lin
Hongs kont voor kommen noedels.

Niet van humor gespeend is verder de wijze waarop Yu Hua de andere
bewoners van Liuzhen beschrijft. De meesten van hen worden aangeduid
met een bijnaam die duidelijk maakt welk beroep ze uitoefenen: Zhang
de Kleermaker, Tong de Smid, IJslolly Wang, Guan de Schaar en een tan-
dentrekker (inderdaad, geen tandarts, maar iemand die alleen maar rotte
kiezen kan trekken) die niet toevallig Yu heet. Anderen hebben een voor-
naam die belachelijk klinkt, zoals Succes Liu of Triomf Zhao. Laatstge-
noemden maken overigens al gauw promotie tot Schrijver Liu en Dichter
Zhao, na de publicatie van een handvol schrijfsels in een lokaal gestencild
tijdschriftje. De houding die al deze brave lieden zich aanmeten wanneer

de Culturele Revolutie naar hun stadje komt, moet wel op de lachspieren werken. Elk van hen wil de anderen ervan overtuigen dat hij een revolutionair in hart en nieren is, maar de lezer hoeft weinig moeite te doen om zich de mensen van Liuzhen voor te stellen als een verzameling opportunisten, hypocrieten en brutale dwazen. Ze doen me vaak denken aan de bewoners van de sloppenwijk in Rome uit de film *Brutti, sporchi e cattivi* (1976) van de Italiaanse regisseur Ettore Scola, waarin ongeveer iedereen, zoals de titel suggereert, lelijk, smerig of gemeen, of een combinatie van verschillende van deze eigenschappen is.

Ook de taal waarin Yu Hua schrijft versterkt de indruk dat vulgariteit en domheid de hoofdkenmerken zijn van de bewoners van Liuzhen. Yu Hua kiest consistent voor een zo plat mogelijk register. Er wordt dus niet geplast en gepoept, en al zeker niet geürineerd en gedefecceerd, maar wel gepist en gescheten. Of het modern Chinees een mooie taal is, is een vraag die je eigenlijk niet hoort te stellen, want of je een taal als mooi of lelijk ervaart is nu eenmaal een kwestie van persoonlijke smaak, en er bestaan geen objectieve en algemeen geldende criteria voor het bepalen van het esthetische gehalte van een taal. Maar vaststaat in elk geval dat Yu Hua geen enkele poging doet om zijn taal ook maar enigszins 'mooi' te maken. Integendeel. De verteller – klaarblijkelijk een inwoner van Liuzhen, want hij heeft het voortdurend over 'ons stadje Liuzhen' – doet zijn verhaal met een relatief beperkt vocabulaire en kiest stevast voor een zo omslachtig mogelijke manier om iets te zeggen. Daarnaast herhaalt hij eerder gegeven informatie op ronduit genadeloze wijze. Kennelijk wil Yu Hua zijn roman voorstellen als een verhaal over idioten dat ten behoeve van een publiek van idioten wordt verteld door een idioot.

In het eerste deel van *Broers* staat de periode van de Culturele Revolutie centraal. In het tweede – bijna dubbel zo lange – deel neemt Yu Hua ons mee op een reis door het China van sinds de demaoïsatie. Wanneer Kaalkop Li's moeder sterft en de stiefbroers weeskinderen zijn geworden, wordt Kaalkop Li als arbeider aangenomen in de sociale werkplaats van Liuzhen, een bedrijfje dat afgezien van Kaalkop Li bevolkt wordt door 'twee kreupe-len, drie idioten, vier blinden en vijf doven' (ik respecteer Yu Hua's terminologie). Kaalkop Li is nauwelijks twintig jaar oud wanneer hij directeur

wordt van de sociale werkplaats, en de jongeman die zich reeds als veertienjarige liet vergoeden voor informatie over de vrouwenkonten die hij had begluurd, weet het verlieslatende bedrijfje om te turnen tot een uiterst winstgevende zaak. De avonturier Kaalkop Li zal later handeldrijven in alles wat verkoopbaar is, gaande van afval tot maagdelijkheid, dat laatste in de context van een grote missverkiezing waaraan alleen maagdelijke jongedames mogen deelnemen.

Song Gang vergaat het minder goed. Hij ruïneert zijn gezondheid met een ellendig fabrieksbaantje en wordt uit noodzaak verkoper van borstvergrotingscrèmes. Om de dames van de efficiëntie van zijn crèmes te overtuigen laat hij zijn eigen borst chirurgisch vergroten. Uiteindelijk pleegt hij zelfmoord nadat duidelijk is geworden dat zijn vrouw, de mooie Lin Hong, zich heeft laten verleiden door zijn vroegere boezemvriend, zijn stiefbroer, de immer op seks beluste Kaalkop Li.

Omdat hoge bomen nu eenmaal veel wind vangen, is het allerminst verrassend dat *Broers* in China boze reacties heeft uitgelokt, niet in het minst bij deftige dertigers, die te jong zijn om zich de gruwel van de Culturele Revolutie voor te stellen en die vinden dat het boek een te negatief beeld van het nieuwe China schetst. Maar het was geenszins Yu Hua's bedoeling een realistisch portret van China te maken. De wereld van *Broers* is in de eerste plaats tragikomisch; het is een wereld van consistent aangehouden overdrijving op alle vlakken. Precies die komisch werkende overdrijving, samen met de vertelstijl en het register waarvoor Yu Hua heeft gekozen, maken de tragiek van de beschreven lotgevallen voor de lezer draaglijk. De talrijke komische elementen, de afstandelijke vertelstijl en het eigenzinnige taalgebruik maken dat deze ambitieuze en oneerbiedige zwarte komedie ondanks haar lengte genietbaar blijft.

DEEL EEN

Kaalkop Li, de allerrijkste man van ons stadje Liuzhen, had een fantastisch plan opgevat: hij wilde niet minder dan twintig miljoen Amerikaanse dollar uitgeven om een plaatsje aan boord van een ruimteschip van de Russische Federatie te kopen en een reis door de ruimte te maken. Terwijl Kaalkop Li op zijn in de wijde omtrek beroemde, vergulde nachtstoel zat, deed hij zijn ogen dicht en begon zich zijn eigen carrière voor te stellen, zwevend in een baan door de ruimte, met aan alle kanten niets dan een onpeilbaar diepe verlatenheid. Kaalkop Li zag hoe de prachtige aardbol daar beneden langzaam voorbijgleed, en onwillekeurig werd hij verdrietig en moest hij huilen. Op dat ogenblik werd hij er zich pas van bewust dat hijzelf op de aardbol moederziel alleen was.

Ooit had hij een broer, genaamd Song Gang, met wie hij onlosmakelijk verbonden was. De trouwe, koppige Song Gang, die een jaar ouder was dan hij en een kop groter, was drie jaar daarvoor gestorven. Gereduceerd tot een hoopje as, paste hij in een minuscule houten doosje. Als Kaalkop Li aan het minuscule houten doosje dacht waarin de as van Song Gang zat, welden talloze emoties op in zijn hart. Zelfs al verbrandde je maar een klein boompje, zo dacht hij, dan zou dat nog meer as opleveren dan de botten van Song Gang.

Toen Kaalkop Li's moeder nog leefde zei ze altijd tegen hem: Hij heeft een aardje naar zijn vaartje. Ze had het dan over Song Gang. Ze zei dat Song Gang trouw en goedaardig was, dat hij als twee druppels water op zijn vader leek, en dat vader en zoon als twee meloenen waren die aan dezelfde rank waren gegroeid. Als ze het over Kaalkop Li had zei ze dergelijke dingen niet, dan schudde ze herhaaldelijk haar hoofd en zei dat Kaalkop Li en zijn vader twee totaal verschillende mensen waren, ieder op hun eigen weg. Pas toen Kaalkop Li als veertienjarige op heterdaad werd betrapt terwijl hij in de openbare toiletten naar de rekeningen van vijf vrouwen gluurde, herzag zijn moeder haar mening grondig. Eindelijk zag ze in dat Kaalkop Li en zijn vader in werkelijkheid ook als twee meloenen waren die aan dezelfde rank waren gegroeid. Kaalkop Li kon zich nog duidelijk herinneren

hoe zijn moeder op dat moment ontsteld haar ogen had afgewend, hoe ze hem verdrietig de rug had toegekeerd en hoe ze had gemompeld, terwijl ze haar tranen wegwreef:

‘Ach, hij heeft een aardje naar zijn vaartje.’

Kaalkop Li had zijn eigen vader nooit gezien. Op de dag dat hij werd geboren had zijn vader deze wereld vaarwel gezegd in een wolk van stank. Moeder zei dat zijn vader verdronken was. Toen Kaalkop Li vroeg hoe hij verdronken was – was hij in de rivier verdronken? Of was hij in de vijver verdronken? Of was hij misschien in de waterput verdronken? – gaf zijn moeder geen antwoord. Dat Kaalkop Li later werd betrappt terwijl hij in de latrines naar vrouwenkonten gluurde, heet met een modieuze zegswijze van nu: hij werd voer voor de roddelpers. Pas later, toen de roddel over Kaalkop Li in de latrines de wereld in was gestuurd, toen Kaalkop Li in ons stadje stinkend berucht was geworden, begreep hij dat hijzelf en zijn vader echt twee stinkende meloenen waren die aan dezelfde rank waren gegroeid. Zijn eigen vader was door een onvoorzichtigheid in een beerput gevallen en verdronken terwijl hij in de latrines naar vrouwenkonten gluurde.

Overal in ons stadje zag je mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, opgewekt en met blijde gezichten, en uit alle monden weerklonk dat ene zinnetje: hij heeft een aardje naar zijn vaartje. Net zoals je er zeker van kunt zijn dat er aan een boom bladeren groeien, zo kon je er zeker van zijn dat alle inwoners van Liuzhen dat favoriete zinnetje op hun lippen hadden. Zelfs zuigelingen die hun eerste woordjes leerden brabbelen zegden die moeilijk uit te spreken klassiek geworden uitdrukking na. De mensen wezen naar Kaalkop Li, ze fluisterden onder elkaar en bedekten hun mond als ze lachten, maar Kaalkop Li zette een gezicht op dat een en al onschuld uitstraalde en liep door de straten en steegjes alsof er helemaal niets aan de hand was. Innerlijk was hij onophoudelijk aan het gniffelen, want hij moest nog vijftien worden en hij wist toch al wat het was een man te zijn.

De wereld van vandaag is vol van heen en weer wiegende blote vrouwenkonten, op televisie en in films, op video en dvd, in reclame en tijdschriften, op de balpen waarmee je schrijft, op de aansteker wanneer je rookt ... alle soorten konten zijn er: geïmporteerde konten en binnenlandse konten; witte, gele, zwarte en bruine; grote, kleine, vette en magere; gladde en

ruwe; jonge en oude, valse en echte, een lust voor het oog en veel te veel om ze allemaal te zien. Tegenwoordig zijn blote vrouwenkonten nog nauwelijks geld waard, je wrijft eens in je ogen en daar zie je ze al, je niest eens en je botst er tegen een aan, je slaat de hoek om op straat en je trapt er op een. Maar in het verleden was dat helemaal niet zo. In het verleden waren dat kostbaarheden die je voor geen goud, voor geen zilver, voor geen parels zou hebben willen ruilen. In het verleden moest je naar de openbare toiletten om ze te kunnen begluten, en daarom had je dan ook van die kleine bandieten zoals Kaalkop Li, die op heterdaad werden betrapt, en had je van die grote bandieten zoals de vader van Kaalkop Li, die ter plaatse hun leven verloren.

In die tijd waren de openbare toiletten niet zoals die van vandaag. In de openbare toiletten van vandaag zou je zelfs met een periscoop nog geen vrouwenkont te zien krijgen. In de openbare toiletten van toen werden mannen en vrouwen van elkaar gescheiden door niets meer dan een dun muurtje. De ruimte onderaan was de gemeenschappelijke beerput voor mannen en vrouwen. De geluiden van de vrouwen die aan de andere kant van het muurtje aan het schijten en pissen waren klonken zo intens, zo provocerend, dat je geest ervan op hol sloeg. Je wilde dus je hoofd op die plaats steken waar je normaal gesproken je kont liet zakken. Brandend van verlangen pakte je met je twee handen de houten planken stevig vast, en met je twee benen en je buik dicht tegen de scheidingsmuur aan gedrukt stak je je hoofd in de beerput. De misselijkmakende stank deed je ogen tranen, overall om je heen kropen wriemelende maden, maar dat kon je geen ene moer schelen. Je bewoog je als een atleet die zich tijdens een zwemcompetitie voorbereidt op zijn duik. Hoe dieper je je hoofd en je lichaam vooroverboog, des te meer kontoppervlak kreeg je te zien.

Die keer kreeg Kaalkop Li in één glimp vijf konten te zien; een miezerig kontje, een vette kont, twee magere konten en een kont die mager noch vet was, allemaal netjes op een rij, als vijf stukken varkensvlees die in de slagerij hangen. De vette kont leek op vers varkensvlees, de twee magere konten leken op gepekeld bacon, en het miezerig kontje was niet eens het vermelden waard. Kaalkop Li's voorkeur ging uit naar de kont die mager noch vet was. Die bevond zich vlak voor zijn ogen; van de vijf konten was dat de rondste, hij was zo rond dat hij als het ware opgerold leek,

en door de strak gespannen huid nam Kaalkop Li de lichte uitstulping van het stuitbeentje waar. Zijn hart maakte wilde sprongen, hij wilde het schaamhaar, aan de andere kant van het stuitbeentje, ook weleens zien, en hij wilde zien op wat voor een plekje dat schaamhaar groeide. Hij strekte zijn lichaam steeds verder naar voren, alsmaar dieper baande zijn hoofd zich een weg, en toen hij op het punt stond het schaamhaar van de vrouw te kunnen zien werd hij gepakt.

Precies op dat moment was er iemand, genaamd Triomf Zhao¹, de latrines binnen komen lopen. Hij was een van de twee Grote Talenten van ons stadje Liuzhen. Toen hij iemands hoofd en bovenlichaam onder het scheidingsmuurtje zag verdwijnen, begreep hij onmiddellijk wat er aan de hand was. Hij pakte Kaalkop Li bij de kleren op zijn rug vast en trok hem met één ruk naar boven, alsof hij een wortel uit de grond trok.

Triomf Zhao was toen begin twintig, en hij had in het gestencilde tijdschrift van het cultureel centrum van ons district al een kort gedichtje van vier regels gepubliceerd, waardoor hij zoals alle beroemde mensen eigenaar was van een bijnaam – Dichter Zhao. Toen Dichter Zhao Kaalkop Li in de latrines had betrappt begon hij van opwinding te blozen. Hij sleurde de veertienjarige Kaalkop Li naar buiten en begon een heuse stortvloed van vermaningen op hem af te vuren, waarbij hij evenwel zijn toevlucht bleef nemen tot poëtische, schilderachtige bewoordingen:

‘De koolzaadbloemen in de velden zijn een zee van goudgeel, maar jij gaat er niet naar kijken; de vissen in het riviertje stoeien in het water, maar jij gaat er niet naar kijken; hoe prachtig is de azuurblauwe hemel waar smetteloos witte wolken in drijven, maar jij heft je hoofd niet op om ernaar te kijken, nee, latrines, waarvan de stank ten hemel oprijst, daar wil je koste wat het kost met gebogen hoofd in gaan gluren ...’

Meer dan tien minuten gingen voorbij terwijl Dichter Zhao buiten bij de openbare toiletten stond te schreeuwen, maar in de vrouwenlatrines was er geen beweging. Dichter Zhao werd nerveus, hij liep tot bij de deur van de vrouwenlatrines, waar hij begon te schreeuwen om ervoor te zorgen dat de vijf konten daar binnen zo snel mogelijk naar buiten kwamen. Hij vergat dat hijzelf een dichter was, een man van verfijning, en brulde ruw naar de vrouwen binnen:

‘Hou toch op met schijten en pissen! Iemand heeft naar jullie konten

zitten gluten en jullie hebben er niet eens iets van gemerkt! Kom vlug naar buiten!’

Eindelijk kwamen de eigenaressen van de vijf konten woedend, tandenknarsend, gillend of huilend naar buiten gestormd. Degene die hilde was het miezerige kontje, dat in de ogen van Kaalkop Li niet eens het vermelden waard was. Het meisje van een jaar of elf, twaalf begroef haar gezicht in haar handen en huilde zo hard dat ze er over haar hele lijf van trilde, alsof ze daarnet niet door Kaalkop Li was begluurd maar verkracht. Terwijl Kaalkop Li daar stond, vastgehouden door Dichter Zhao, keek hij naar het huilende miezerige kontje en dacht bij zichzelf: Wat sta jij daar nou te huilen? Wat heeft een onderontwikkeld kontje als jij nou om over te huilen? Ik heb verdomme maar heel even terloops naar je miezerige kontje gekeken omdat ik niet anders kon.

Een mooi meisje van zeventien kwam als laatste naar buiten. Ze bloosde beschaamd en wierp een vluchtige blik op Kaalkop Li, waarna ze zich haastig omdraaide en wegliep. Achter haar riep Dichter Zhao uit alle macht dat ze niet weg moest lopen, dat ze moest terugkomen, dat zij zich niet hoefde te schamen, dat ze vlug gerechtigheid moest eisen. Maar ze keek zelfs niet eens om en ging alsmaar sneller lopen. Terwijl ze ervandoor ging keek Kaalkop Li naar het draaien van haar kont, en toen wist hij dat de kont die zo rond was dat hij wel opgerold leek aan haar toebehoorde.

Toen de ronde kont eenmaal ver weg was ging het huilende miezerige kontje er ook vandoor. Een van de magere konten liet een stortvloed van verwensingen op Kaalkop Li los, waarbij ze zijn gezicht met speeksel volspoeide. Daarop stak ze haar hand uit, wreef over haar mond en ging ook weg. Kaalkop Li keek haar na; haar kont was zo mager dat hij, nu de vrouw een broek aan had, niets eens meer zichtbaar was.

De overgebleven drie – een euforische Dichter Zhao, een vette, op vers varkensvlees gelijkende kont en een magere, gepekeld baconachtige kont – escorteerden Kaalkop Li naar het lokale politiebureau. Aan de zijde van Kaalkop Li marcheerden ze door onze kleine stad van nog niet eens vijftigduizend inwoners, en toen ze halverwege waren kregen ze gezelschap van dat andere Grote Talent van Liuzhen: Succes Liu⁴.

Ook Succes Liu was een twintiger, en ook hij had iets gepubliceerd in het gestencilde tijdschrift dat werd uitgegeven door het cultureel centrum

van ons district. Zijn publicatie was een verhaal – de kleine karaktertjes vulden twee hele pagina's. In vergelijking met het gedichtje van vier regels van Dichter Zhao, dat was gepubliceerd om een stukje open ruimte op te vullen, was het twee pagina's lange verhaal van Succes Liu een stuk prestigieuzer, en zoals alle beroemde mensen had ook Succes Liu een bijnaam – Schrijver Liu. Schrijver Liu kon qua bijnaam niet onderdoen voor Dichter Zhao, en ook op andere terreinen mocht hij vanzelfsprekend niet voor hem onderdoen. In zijn handen hield Schrijver Liu een lege rijstzak, hij was namelijk van plan geweest in de rijstwinkel rijst te gaan kopen, maar toen hij zag hoe Dichter Zhao trots als een pauw rondliep met Kaalkop Li, die op heterdaad was betrapt terwijl hij naar vrouwenkonten gluurde, vond Schrijver Liu dat hij Dichter Zhao niet als enige mocht laten schitteren. Ook hij wilde een deel van de schijnwerpers op zich gericht houden. Luid roepend liep Schrijver Liu op het groepje toe, en met het air van een redder in nood riep hij naar Dichter Zhao:

'Ik kom je helpen!'

Als auteurs waren Dichter Zhao en Schrijver Liu intieme vrienden. Schrijver Liu was ooit op zoek gegaan naar de mooiste bewoordingen van de hele wereld om de lof te zingen van Dichter Zhao's vierregelige gedichtje; bij wijze van wederdienst had Dichter Zhao nog meer mooie bewoordingen gebruikt in zijn lofrede op Schrijver Liu's twee pagina's tellende verhaal. Oorspronkelijk hield Dichter Zhao Kaalkop Li van achteren vast, maar nu Schrijver Liu zich met veel lawaai bij hen voegde schoof Dichter Zhao op naar links en liet de rechterplaats aan Schrijver Liu. En zo verenigden de twee Grote Talenten van Liuzhen zich, ze hielden – de een links en de andere rechts – Kaalkop Li stevig bij zijn kraag vast en begonnen aan hun eindeloze tocht door de straten. Ze bleven maar herhalen dat ze hem naar het plaatselijke politiebureau wilden brengen, en vlakbij was er een politiebureau, maar daar wilden ze onder geen beding naartoe, nee, ze maakten een omweg zodat ze naar een verderaf gelegen politiebureau konden gaan. Steegjes meden ze, ze namen alleen de grote straten, want ze wilden maximaal aandacht genieten. Terwijl ze Kaalkop Li door de straten escorteerden begonnen ze hem te benijden en ze zeiden tegen hem:

'Kijk eens aan, kijk eens aan, twee zulke Grote Talenten om je te begeleiden, jij moet echt wel de gelukkigste jongen ter wereld zijn ...'

Zonder er goed bij na te denken vulde Dichter Zhao aan: 'Het is alsof Li Bai en Du Fu' jou escorteerden ...'

Schrijver Liu vond de vergelijking van Dichter Zhao ongepast. Li Bai en Du Fu waren immers allebei dichters, terwijl hijzelf een prozaschrijver was, en dus zei hij ter correctie:

'Dat moet zijn: alsof Li Bai en Cao Xueqin' jou escorteerden ...'

'Terwijl Kaalkop Li door de straten werd gevoerd liet hij zijn blik rondgaan, met op zijn gezicht een uitdrukking van totale onverschilligheid. Maar toen hij hoorde hoe de twee Grote Talenten van ons stadje zichzelf vergeleken met Li Bai en Cao Xueqin kon hij een lach niet onderdrukken. Hij zei:

'Hé, hé, zelfs ik weet dat Li Bai uit de Tangdynastie is en Cao Xueqin uit de Qingdynastie. Hoe zou iemand uit de Tang nu iemand uit de Qing tegen het lijf kunnen lopen?'

De massa's⁷ aan de kant van de straat, die waren komen kijken wat er aan de hand was, lachten luidkeels. Ze zeiden dat Kaalkop Li het bij het rechte eind had, dat de twee Grote Talenten van Liuzhen wel al heel wat hadden bereikt in de literatuur, maar dat hun kennis van de geschiedenis het niet eens haalde bij die van de vrouwenkonten beglurende kleine schurk. Dat bezorgde de twee Grote Talenten vuurrode wangen en oren, en Dichter Zhao rechtte zijn rug en zei:

'Het was maar een vergelijking ...'

'We zouden ook een andere vergelijking kunnen maken', zei Schrijver Liu. 'Aangezien jij door een dichter en een prozaschrijver wordt geëscorteerd, zouden we heel goed kunnen zeggen dat Guo Moruo en Lu Xun⁸ jou begeleiden.'

Ditmaal zeiden de massa's dat de vergelijking treffend was. Ook Kaalkop Li begon te knikken en zei: 'Dat komt inderdaad dicht in de buurt.'

Dichter Zhao en Schrijver Liu durfden het verder niet meer over literaire dingen te hebben, ze pakten Kaalkop Li bij zijn kraag, stelden zijn immorele gedrag in ontzagwekkende bewoordingen aan de kaak en schreden ontzagwekkend voorwaarts. Onderweg zag Kaalkop Li heel wat mensen – sommigen kende hij en anderen niet – naar hem lachen, giechelen of gniffelen. Terwijl Dichter Zhao en Schrijver Liu hem door de straten voerden gaven ze onvermoeibaar uitleg aan de mensen op straat, en ze de-

den dat nog plichtsbewuster dan de presentatoren die je tegenwoordig op de televisie ziet. De twee vrouwen naar wier kont Kaalkop Li had gegluurd gedroegen zich als de speciale gasten in een talkshow. Als een reactie op wat Dichter Zhao en Schrijver Liu vertelden keken ze nu eens verontwaardigd en dan weer droevig, en zo nu en dan ook met een mengeling van verontwaardiging en droefheid. Terwijl ze verder liepen begon de vette kont plotseling te krijsen; ze had te midden van de menigte toeschouwers haar eigen echtgenoot ontdekt, waarop ze begon te snikken en naar haar echtgenoot riep:

‘Hij heeft mijn kont gezien, en ik weet niet of hij misschien nog iets anders heeft gezien, geef hem een pak rammell!’

Iedereen keek lachend naar de echtgenoot. Blozend en met gefronste wenkbrauwen stond de echtgenoot daar en verroerde geen vin. Op dat ogenblik lieten Dichter Zhao en Schrijver Liu Kaalkop Li niet meer verder lopen, maar pakten hem bij zijn kraag en brachten hem bij de onfortuinlijke echtgenoot, alsof ze een hond een bot om op te knagen toestopten. De vrouw met de dikke kont bleef maar snikken en ze bleef naar haar echtgenoot roepen dat hij Kaalkop Li een pak slaag moest geven:

‘Jij bent altijd de enige geweest die naar mijn kont mocht kijken, maar nu heeft die kleine bandiet er ook naar zitten gluren, nu zijn er twee mensen op aarde die mijn kont hebben gezien, wat moet ik doen? Geef hem vlug een pak rammell! Mik op zijn ogen! Waarom blijf je daar staan? Vind je dat dan niet vernederend?’

De omstanders schudden van het lachen, zelfs Kaalkop Li moest giechelen. Hij dacht: dat die man daar zich vernederend voelt komt niet door mij, Kaalkop Li, maar wel door die vrouw met haar vette kont. Op dat moment riep de vrouw met de vette kont naar haar echtgenoot:

‘Zie je dat? Hij moet er zelfs om lachen; hij heeft zijn zin gehad, hij is tevreden, geef hem toch gauw een pak rammell! Jij bent het slachtoffer en je geeft hem nog niet eens een klap?’

De man met het asgrauwe gezicht was Tong de Smid, een beroemdheid in Liuzhen. Toen Kaalkop Li nog een kind was ging hij vaak in diens werkplaats kijken en bewonderde hij de vonken die in het rond vlogen terwijl het ijzer werd gesmeed. Nu was Tong de Smid zo boos dat zijn gezicht nog donkerder was dan ijzer; hij bracht zijn grote, ijzer smedende handpalm

omhoog en gaf Kaalkop Li een luide klap – pats! – in zijn gezicht. De jongen kwakte als een steen tegen de grond en raakte ter plaatse twee tanden kwijt, zijn ogen vulden zich met een regen van vonken, de helft van zijn gezicht begon pijnlijk op te zwellen en in zijn oren zou nog honderdtachtig dagen lang een gezoem weerklinken. De mokerslag gaf Kaalkop Li het gevoel dat hij zijn overtreding wel erg duur had betaald, en hij zwoer voor zichzelf dat, mocht hij later ooit nog eens in de buurt komen van de kont van de vrouw van de smid, hij zijn ogen stijf gesloten zou houden en er geen blik op zou werpen, al had men hem onder goud en zilver bedolven.

Dichter Zhao en Schrijver Liu zetten hun tocht door de stad voort, als begeleiders van Kaalkop Li, die nu blauwe vlekken in zijn gezicht had en een bloedneus. Keer op keer trokken ze door alle grote straten van Liuzhen, waarbij ze tot driemaal toe voorbij hetzelfde politiebureau kwamen. Driemaal kwamen de leden van de volkspolitie tot bij de poort gelopen om te zien wat er aan de hand was, maar Dichter Zhao en Schrijver Liu leidden Kaalkop Li niet binnen in het politiebureau. Eindeloos lang paradeerden Dichter Zhao, Schrijver Liu en de dikke en de magere kont met Kaalkop Li, tot ze zo lang hadden gelopen dat de dikke kont die op vers varkensvlees leek er geen zin meer in had, tot ze zo lang hadden gelopen dat ook de magere kont die op gepekeld bacon leek niet meer verder wilde. Toen de twee geplaagde konten naar huis waren gegaan deden Dichter Zhao en Schrijver Liu met Kaalkop Li nog één rondgang door de stad. Ze hadden nu zelf zo lang gelopen dat hun heupen en benen er pijn van deden, en ze hadden zo veel gesproken dat hun lippen en hun tong uitgedroogd waren. Toen pas brachten ze Kaalkop Li naar het politiebureau.

De vijf volksagenten in het politiebureau kwamen als een zwerm op Kaalkop Li af, gingen om hem heen staan en begonnen hem te ondervragen. Eerst werd er duidelijkheid geschapen omtrent de namen van de vijf vrouwen en daarna begon de ondervraging over de kont die bij elk van de namen hoorde. Met uitzondering van het miezerige kontje, waar ze geen vragen over stelden, werd Kaalkop Li over elke kont verhoord. De agenten gaven de indruk helemaal niet bezig te zijn met een verhoor, het leek er veeleer op dat ze Kaalkop Li om inlichtingen vroegen. Toen Kaalkop Li begon op te biechten hoe hij naar Lin Hong's kont had zitten gluren – de kont dus die noch dik noch mager was en zo rond was dat hij opge-

rold leek – was het alsof de vijf volkspoliticagenten naar een spookverhaal aan het luisteren waren, want de spanning stond op elk van hun gezichten te lezen. Het meisje met het ronde kontje, het meisje dat naar de naam Lin Hong luisterde, was een beroemde schoonheid in ons stadje, en de vijf agenten van de volkspolitie hadden op straat al vaak geprobeerd zich voor te stellen hoe haar mooie kontje er zonder broek zou hebben uitgezien. Talrijk waren de mannen van ons stadje die haar door een broek aan het gezicht onttrokken kontje hadden bekeken, maar er was er maar één die het echte, van textiel bevrijde ding had aanschouwd, en dat was Kaalkop Li. Vanzelfsprekend wisten de vijf politicagenten dat de arrestatie van Kaalkop Li een gelegenheid was die ze niet voorbij mochten laten gaan, en ze bestookten hem dan ook met vragen. Op het moment dat Kaalkop Li begon te vertellen over Lin Hongs strak gespannen huid en haar ietwat uitstekende staartbeentje, gingen de tien ogen van de vijf politicagenten plotseling stralen alsof het lichtpeertjes waren. Maar toen hij onmiddellijk daarna vertelde dat hij verder niets had gezien, doofden de lichtjes in de tien gloeilampachtige ogen meteen weer uit, alsof iemand de stroom had afgesneden. Met gezichten vervuld van ontgoocheling en frustratie brulden ze naar Kaalkop Li, terwijl ze op de tafel sloegen:

‘Wie zijn misdaden opbiecht wordt mild behandeld, maar wie dat weigert wordt streng gestraft! Denk goed na: wat heb je nog meer gezien?’

Met het hart in zijn keel begon Kaalkop Li op te biechten hoe hij zich nog wat dieper had laten zakken, hoe hij van plan was geweest te kijken hoe Lin Hongs schaamhaar en het plekje waar haar schaamhaar groeide eruitzagen. Omdat Kaalkop Li volledig door angst was overmand sprak hij heel zachtjes, zodat zijn toehoorders uiteindelijk hun adem inhielden. Je had kunnen denken dat Kaalkop Li weer een spookverhaaltje vertelde, maar net voordat het spook moest verschijnen was het verhaaltje afgelopen. Kaalkop Li vertelde hun dat net toen hij op het punt stond Lin Hongs schaamhaar te zien te krijgen Dichter Zhao hem met één ruk omhoog had getrokken, waardoor hij helemaal niets had kunnen zien. Bijzonder verongelijkt zei Kaalkop Li:

‘Het scheelde maar zo weinig ...’

Nadat Kaalkop Li was opgehouden met praten, kwam er van de vijf politicagenten een tijdlang geen reactie; ze bleven hem een poosje strak

aankijken en pas toen het hun opviel dat zijn mond niet meer bewoog begrepen ze dat ze alweer te maken hadden met een verhaal zonder einde. Een vreemde uitdrukking stond op hun gezichten te lezen, alsof ze vijf hongerlijders waren die hulpeloos toekeken hoe een vers geroosterde eend voor hun ogen wegvloog. Een van de agenten kon er zich niet van weerhouden Dichter Zhao de schuld te geven. Hij zei:

‘Moest die Zhao niet braafjes thuis gedichten zitten schrijven? Wat deed hij daar eigenlijk in de latrines?’

Toen de agenten van het lokale politiebureau eenmaal hadden begrepen dat ze uit de mond van Kaalkop Li niets meer zouden vernemen, wilden ze zijn moeder laten halen opdat zij hem terug naar huis zou brengen. Kaalkop Li vertelde de mannen dat zijn moeder Li Lan heette en dat ze in de zijdefabriek werkte. Een van de agenten liep door de poort van het bureau naar buiten en ging wat staan roepen op straat; hij vroeg aan de voorbijgangers of iemand Li Lan kende, de Li Lan die in de zijdefabriek werkte. Na daar zo’n vijf, zes minuten te hebben geroepen vond hij eindelijk iemand die op weg was naar de zijdefabriek. De man vroeg aan de agent waar hij Li Lan voor nodig had. Waarop de agent zei:

‘Zeg haar dat ze naar het plaatselijke politiebureau moet komen om haar boefje van een zoon op te halen.’

De hele middag zat Kaalkop Li in het politiebureau, als een verloren item dat wachtte om te worden opgehaald. Hij zat op een lange bank te kijken hoe het zonlicht door de poort naar binnen scheen. Aanvankelijk was het schijnsel dat zich op de cementen vloer uitspreidde zo breed als de deuropening, daarna werd het alsmare smaller, en nam het de vorm aan van een bamboestok, tot het ten slotte helemaal voor zijn ogen oploste. Kaalkop Li beseftte niet dat hijzelf al een beroemdheid was geworden. Iedereen die langs het politiebureau kwam maakte van de gelegenheid gebruik om even binnen te wippen en een kijkje te nemen. Mannen en vrouwen, stuk voor stuk lachend of giechelend, kwamen kijken hoe de kerel die in de latrines naar vrouwenkonten had zitten gluren eruitzag. Als er geen kijkers waren gebeurde het een paar keer dat een of twee politieagenten, die de hoop nog steeds niet hadden opgegeven, naar hem toe kwamen, op de tafel klopten en hem streng toespraken:

‘Denk goed na of er nog iets is wat je ons niet hebt verteld.’